

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 16 listopada 2011 r.

**Pan
Stanisław Pochyluk
Wójt Gminy Połajewo**

LPO-4101-22-03/2011
P/11/002

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, (dalej „ustawa o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, przeprowadziła w Urzędzie Gminy Połajewo (dalej „Urząd”), kontrolę w zakresie pozyskiwania przez Gminę Połajewo (dalej „Gmina”) środków z budżetu Unii Europejskiej, w latach 2007-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Gminy w celu pozyskania środków z budżetu Unii Europejskiej.

1. Potrzeby Gminy w zakresie realizacji inwestycji z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej określone zostały w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Połajewo, Wieloletnim Planie Finansowym i Inwestycyjnym Gminy Połajewo, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminnym Planie Gospodarki Odpadami oraz Planach Odnowy Miejscowości Połajewo, Krosin i Boruszyn. Środków z budżetu Unii Europejskiej, jako możliwego źródła współfinansowania inwestycji, nie przewidywał natomiast Plan Zagospodarowania Przestrzennego Wsi Połajewo. Pomimo ustawowego wymogu², w okresie objętym kontrolą, Gmina nie miała opracowanego programu ochrony środowiska.

2. Działania Gminy zmierzające do pozyskania środków z budżetu Unii Europejskiej nie zaspokajały w pełni faktycznych potrzeb w tym zakresie. W przyjętych dla Gminy,

¹Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

²Art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm.).

Wieloletnim Planie Finansowym i Wieloletnim Planie Inwestycyjnym – na lata 2007-2011 (I półrocze) – założono rozpoczęcie realizacji 164 inwestycji, z czego realizację 63 planowano współfinansować środkami z budżetu Unii Europejskiej. W okresie tym, Gmina ubiegała się o dofinansowanie środkami z budżetu Unii Europejskiej realizacji tylko czterech inwestycji.

Jeden z wniosków – o dofinansowanie przebudowy drogi Krosin-Młynkowo (wartość inwestycji 2.513,8 tys. zł, wnioskowana kwota dofinansowania 1.244,4 tys. zł), Gmina złożyła w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Wniosek ten, po ocenie strategicznej został oceniony negatywnie i odrzucony. Z powodu braku środków w budżecie, Gmina odstąpiła od realizacji tej inwestycji.

Z kolei w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Gmina złożyła trzy wnioski o dofinansowanie inwestycji: „Modernizacja i rozbudowa sali wiejskiej w Krosinie” (wartość inwestycji 521,4 tys. zł, wnioskowana kwota dofinansowania 321,0 tys. zł), „Termomodernizacja sali wiejskiej w Boruszynie wraz z utwardzeniem powierzchni gruntu wokół sali oraz placu w centrum wsi” (wartość inwestycji 632 tys. zł, wnioskowana kwota dofinansowania 389,2 tys. zł), „Modernizacja stacji wodociągowych w Połajewie, Krosinku i Tarnówku z budową sieci wodociągowej PVC Ø 225 mm w Połajewie wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do budynków i przepompowni ścieków Młynkowo-Krosin” (wartość inwestycji 4.617,3 tys. zł, wnioskowana kwota dofinansowania 2.838,5 tys. zł). Wnioski te ocenione zostały pozytywnie, a na realizację ww. inwestycji Gmina uzyskała dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej w łącznej kwocie 3.527,0 tys. zł (odpowiednio: 318,3 tys. zł, 389,2 tys. zł i 2.819,5 tys. zł).

3. Wnioski Gminy o dofinansowanie zadań inwestycyjnych były przygotowywane wadliwie. Wszystkie ze złożonych wniosków wymagały uzupełnienia, korekty lub wyjaśnień. We wnioskach korygowano błędy liczbowe i pisarskie. Korekty wymagały również załączone do wniosków dokumenty, takie jak plany odnowy miejscowości, czy kosztorysy inwestorskie. Ponadto, wnioski wymagały uzupełnień o brakujące dokumenty takie jak: uchwała budżetowa, wieloletni program inwestycyjny, potwierdzające tytuł prawny do nieruchomości, czy też zezwolenia właściwego organu na roboty budowlane.

4. W ocenie NIK, wpływ na niewielką aktywność Gminy w pozyskiwaniu środków z budżetu Unii Europejskiej miało niewystarczające przygotowanie organizacyjne i kadrowe Urzędu do aplikowania o te środki. W strukturze Urzędu – w 2007 r. oraz w okresie od 30 stycznia 2009 r. do 29 stycznia 2010 r. – nie funkcjonowała wyodrębniona komórka organizacyjna odpowiedzialna za pozyskiwanie środków z funduszy unijnych. W okresie od 2 stycznia 2008 r. do 1 lutego 2009 r. oraz od 1 lutego 2010 r. (do chwili obecnej), w Urzędzie zatrudniano pracownika na stanowisku do spraw pozyskiwania środków unijnych. Zagadnieniami tymi, od dnia 1 lipca 2006 r., zajmowała się również osoba zatrudniona na stanowisku ds. remontów i zagospodarowania przestrzennego.

Pracownicy zatrudnieni na tych stanowiskach uczestniczyli w kursach i szkoleniach obejmujących zagadnienia z zakresu pozyskiwania i rozliczania funduszy europejskich. W Urzędzie nie opracowano natomiast planu szkoleń, który uwzględniałby specyfikę zadań związanych z pozyskiwaniem funduszy europejskich.

Przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie inwestycji środkami z budżetu Unii Europejskiej – w czasie, gdy w Urzędzie nie zatrudniano pracownika odpowiedzialnego za pozyskiwanie tych środków - Gmina korzystała z usług podmiotu zewnętrznego. W oparciu o wnioski i dokumentację przygotowaną przez ten podmiot, Gmina pozyskała dofinansowanie jednej inwestycji³ w kwocie 2.819,5 tys. zł, ponosząc z tego tytułu wydatki w kwocie 8,5 tys. zł.

5. Do wniosków o dofinansowanie środkami z budżetu Unii Europejskiej trzech inwestycji⁴, załączono oświadczenia Wójta Gminy – jako jedynego właściciela nieruchomości – o wyrażeniu zgody na realizację tych inwestycji. Oświadczenia te nie były zgodne ze stanem prawnym nieruchomości. Gmina nie była bowiem jedynym właścicielem modernizowanych budynków (sali wiejskiej w Boruszynie oraz Gminnego Ośrodka Kultury w Połajewie), a jedynie ich współwłaścicielem. Z kolei część budowanej sieci wodociągowej była położona na nieruchomościach stanowiących własność 19 innych podmiotów. Na realizację tych inwestycji Gmina uzyskała dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej w łącznej kwocie 3.558,7 tys. zł.

Dokumentacja dołączona do wniosków o dofinansowanie tych inwestycji była niekompletna. Do wniosków nie załączono bowiem zgód wszystkich właścicieli lub współwłaścicieli nieruchomości na przeprowadzenie inwestycji. W dwóch przypadkach, pisemną zgodę współwłaścicieli modernizowanych budynków (sali wiejskiej w Boruszynie oraz Gminnego Ośrodka Kultury w Połajewie), uzyskano dopiero w toku kontroli NIK.

Z kolei zgody właścicieli nieruchomości, na których zbudowano sieć kanalizacyjną – według wyjaśnień Wójta – zaginęły, co NIK ocenia negatywnie ze względu na kryterium rzetelności.

6. Na sfinansowanie inwestycji „Modernizacja stacji wodociągowych w Połajewie, Krosinku, i Tarnówku z budową sieci wodociągowej PCV Ø 225 mm w Połajewie”, Gmina zaciągnęła kredyty i pożyczki na łączną kwotę 3.045,7 tys. zł. Z tytułu zaciągniętych zobowiązań, Gmina spłaciła raty w kwocie 1.984,9 tys. zł oraz odsetki w łącznej kwocie 44,5 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) spowodowanie działań zwiększających aktywność Gminy w celu pozyskiwania z budżetu Unii Europejskiej większych środków na współfinansowanie realizowanych zadań,
- 2) wzmocnienie nadzoru nad formalną poprawnością składanych wniosków o dofinansowanie,
- 3) sporządzenie gminnego programu ochrony środowiska.

³ „Modernizacja stacji wodociągowej w Połajewie, Krosinku i Tarnówku z budową sieci wodociągowej PVC Ø 225 mm w Połajewie oraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do budynków i przepompowni ścieków Młynkowo-Krosin”.

⁴ „Termomodernizacja sali wiejskiej w Boruszynie wraz z utwardzeniem powierzchni gruntu w centrum wsi” (wartość dofinansowania 389,2 tys. zł), „Modernizacja stacji wodociągowych w Połajewie, Krosinku i Tarnówku z budową sieci wodociągowej PVC Ø 225 mm w Połajewie oraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do budynków i przepompowni ścieków Młynkowo-Krosin” (wartość dofinansowania 2.819,5 tys. zł), „Remont i modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Połajewie” (wartość dofinansowania 350 tys. zł) – wniosek złożony przez p.o. Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Połajewie.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.